

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 167/20
2020 m. gruodžio 17 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-398/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

Sąjungos pilietį galima išduoti trečiajai valstybei tik pasikonsultavus su jo pilietybės valstybe nare

Per šias konsultacijas pilietybės valstybė narė turi gauti iš prašomosios valstybės narės informaciją apie visas teises ir faktines aplinkybes, apie kurias buvo pranešta ekstradicijos prašyme, ir jai turi būti suteiktas pagrįstas terminas, kad ji galėtų išduoti Europos arešto orderį dėl šio piliečio

Ukrainos ir Rumunijos pilietis BY gimė Ukrainoje ir joje gyveno iki 2012 m., kai išvyko gyventi į Vokietiją. 2014 m. savo prašymu jis įgijo ir Rumunijos pilietybę, kaip Rumunijos piliečių palikuonis, nors Rumunijoje niekada negyveno.

2016 m. kovo mėn. Ukrainos generalinė prokuratūra kreipėsi į Vokietijos valdžios institucijas su prašymu dėl BY ekstradicijos, siekdama vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą. 2016 m. lapkričio mėn. *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (Berlyno generalinė prokuratūra, Vokietija) informavo Rumunijos teisingumo ministeriją apie ekstradicijos prašymą ir paklausė, ar Rumunijos valdžios institucijos pačios pradės BY baudžiamąjį persekiojimą. Ministerija atsakė, viena vertus, kad Rumunijos valdžios institucijos gali nuspręsti pradėti baudžiamąjį persekiojimą tik Ukrainos teisminių institucijų prašymu ir, kita vertus, kad nacionalinis arešto orderis, kaip Europos arešto orderio išdavimo sąlyga, išduodamas, jei yra pakankamai įrodymų dėl suinteresuoto asmens kaltės. Taigi ji paprašė Vokietijos valdžios institucijų pateikti įrodymus, kuriuos joms pateikė Ukrainos valdžios institucijos.

Pagal Vokietijos teisę draudžiama vykdyti Vokietijos, bet ne kitų valstybių narių piliečių ekstradiciją. Todėl *Kammergericht Berlin* (Berlyno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija) mano, kad BY ekstradicija į Ukrainą yra teisėta, bet kelia klausimą, ar ji neprieštarauja Teisingumo Teismo sprendime *Petruhhin*¹ nustatytiems principams, nes Rumunijos teisminės institucijos formaliai nepriėmė sprendimo dėl galimo Europos arešto orderio išdavimo. Iš tiesų minėtame sprendime Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad kai valstybė narė, į kurią persikėlė kitos valstybės narės pilietis, gauna trečiosios valstybės ekstradicijos prašymą, ji turi informuoti valstybę narę, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, kad pastarosios valdžios institucijoms suteiktų galimybę išduoti Europos arešto orderį, siekiant, kad jis būtų perduotas baudžiamojo persekiojimo tikslais.

Abejodamas dėl šio sprendimo pasekmių jo nagrinėjamos bylos baigčiai, šis teismas pateikė Teisingumo Teismui tris prejudicinius klausimus dėl SESV 18 ir 21 straipsnių (susijusių atitinkamai su Sąjungos piliečių nediskriminavimo dėl pilietybės principu ir laisve judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje) ir Sprendimo *Petruhhin* išaiškinimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

Teisingumo Teismas, posėdžiaujantis didžiojoje kolegijoje, pirmiausia nagrinėja, ar SESV 18 ir 21 straipsniai taikomi Sąjungos piliečio, kaip antai suinteresuotojo asmens pagrindinėje byloje, situacijai. Šiuo klausimu jis pažymi, kad pagal jo jurisprudenciją valstybės narės pilietis, taigi, Sąjungos pilietis, gyvenantis kitos valstybės narės teritorijoje, turi teisę remtis SESV 21 straipsnio 1 dalimi ir patenka į Sutarčių taikymo sritį, kaip tai suprantama pagal SESV 18 straipsnį. Tai, kad

¹ 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Petruhhin* ([C-182/15](#), EU:C:2016:630, 48 ir 50 punktai); taip pat žr. [PS Nr. 84/16](#).

BY įgijo valstybės narės pilietybę tik tuo metu, kai jau gyveno kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios pilietybę jis vėliau įgijo, šiuo atžvilgiu neturi reikšmės.

Antra, Teisingumo Teismas patikslina valstybėms narėms tenkančias pareigas įgyvendinant Sprendime *Petruhhin* nurodytą keitimąsi informacija. Šiuo klausimu jis nurodo, kad prašomoji valstybė narė turi suteikti prašomo perduoti asmens pilietybės valstybės narės kompetentingoms institucijoms galimybę reikalauti perduoti šį asmenį pagal Europos arešto orderį. Tam ji turi informuoti šias institucijas ne tik apie ekstradicijos prašymą, bet ir apie visas teises ir faktines aplinkybes, apie kurias pranešė prašančioji trečioji valstybė šiame ekstradicijos prašyme. Taip pat reikia pranešti apie bet kokią prašomo perduoti asmens padėties pasikeitimą, reikšmingą dėl jo išduodant Europos arešto orderį. Tačiau nei viena, nei kita iš šių valstybių narių pagal Sąjungos teisę negali būti verčiamos prašyti prašančiosios trečiosios valstybės perduoti baudžiamosios bylos medžiagą, kad suinteresuotojo asmens pilietybės valstybė narė galėtų įvertinti galimybę pati vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą.

Teisingumo Teismas pabrėžia, kad, jei šios informavimo pareigos buvo laikomasi, prašomosios valstybės narės valdžios institucijos gali tęsti ekstradicijos procedūrą ir prireikus išduoti suinteresuotąjį asmenį, jei per protingą terminą valstybės narės, kurios pilietis jis yra, valdžios institucijos neišduoda Europos arešto orderio. Prašomoji valstybė narė turi nurodyti tokį terminą minėtoms valdžios institucijoms ir jį nustatyti atsižvelgusi į visas bylos aplinkybes, visų pirma į galimą suinteresuotojo asmens suėmimą per ekstradicijos procedūrą ir bylos sudėtingumą.

Trečia, Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 18 ir 21 straipsniai negali būti aiškinami taip, kad prašoma valstybė narė privalo atsisakyti vykdyti Sąjungos piliečio, kitos valstybės narės piliečio, ekstradiciją ir pati vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą dėl trečiojoje valstybėje įvykdytų veikų, kai pagal prašomosios valstybės narės nacionalinę teisę ši valstybė narė turi jurisdikciją vykdyti šio Sąjungos piliečio persekiojimą dėl tam tikrų trečiojoje valstybėje padarytų nusikalstamų veikų.

Iš tiesų tokiu atveju dėl pareigos atsisakyti vykdyti ekstradiciją ir pačiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą iš prašomosios valstybės narės būtų atimta galimybė pačiai nuspręsti dėl to piliečio persekiojimo tikslingumo remiantis nacionaline teise, atsižvelgiant į visas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, įskaitant galimybę, kad dėl tokio baudžiamojo persekiojimo, atsižvelgiant į turimus įrodymus, bus priimtas apkaltinamasis nuosprendis. Pagal Sąjungos teisę tokioje byloje, kaip antai pagrindinė byla, kyla klausimas tik dėl to, ar prašomoji valstybė narė gali šio Sąjungos piliečio atžvilgiu imtis veiksmų, dėl kurių kiltų mažiau kliūčių pasinaudoti teise į laisvą judėjimą ir gyvenimą šalyje, ir jį perduoti jo pilietybės valstybei narei, o ne vykdyti jo ekstradiciją į prašančiąją trečiąją valstybę.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ 📡 (+32) 2 2964106.